

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4., II. EM.
Telefonszám: 174—24.
Minden pénz a lelkesztési hivatal címére küldendő.

Felelős szerkesztő:
JÓZAN MIKLÓS
Munkatársak:
Perczelné Kozma Flóra
dr. Cselki Gábor

Megjelenik havonként.
Előfizetési ára:
Egy évre 2 aranykorona.

Torda: 1568. **HATÁRKÖVEK** Pozsony: 1848.
az unitárius egyház történetében. Ezeken a helyeken mondta ki az országgyűlés előbb Erdélyre, azután egész Magyarországra nézve, hogy az unitárius vallás bevett vallás (recepta religio).

Ő és Én. (Párbeszéd)

„A mi atyáinknak Istene választott téged, hogy megtanulnád az ő akaratját és meglátnád amaz Igazat és szót hallanál az ő szájából.”
Ap. Csel. XXII. 14.

Ő: Kövess engemet jó testvérem és én megmutatom neked az élet mélységeit. Mert amit itt fenn láatsz, az mind csak buborék. Cézár hatalma, Dárius kincse mind olyan, mint az aranyfüst. Csak csalogat. Csak hiteget. De soha sem adhat igazi örömet. Te pedig *boldog* akarsz lenni, úgy hiszem!

Én: Követnélek Uram, de valami ismeretlen bűbáj visszatart. Egy érthetetlen szó, egy kába hang, amely mindegyre átvonaglik ajkamon. Hogy mit jelent, azt nem tudom. Talán egy rejtélyes ábéce betűiből szeszélyesen egyberakott Írás: egy féltve őrzött, drága, szent titok.

Ő: Vesd ki szivedből ezt a kórt, ha én utánam jönni vágyol. S mint hű tanítvány, engem szeress, ne a saját bűneidet.

Én: Szeretlek Uram! Egyedül csak Téged szeretnélek, hogyha kevesebb volna bennem a földi por és több a lélek. De lásd, akárhogy küzdök magamban s feléd rajongva váltig törtetek, a lelkesülés égi mámorából a földre visszahúz a holt anyag. S ez ellen, ah én mitse tehetek.

Ő: Szánlak, te gyöngé báb! Hát az én hibám, hogy szegényes szalmakunyhóm küszöbén egykor királyok hódolatát elfogadtam? — Érettem azok mind szegények lettek, kiürítve kincseskamráikat. Az ő szívöknek úti tarsolyában így, csak így fért meg — boldogítva menten — az égbenező kristálytisza Hit. — S hát te ne tudnál én érettem, ki egy új világ szent határán állok, hibáidról önkénytelten lemondani?

Én: Uram, bocsáss meg! Túlbecsülsz Te engem, ha azt hiszed, hogy erre kész vagyok. Úgy tessék-lássék — szóval — megteszem. És aki csak így lát, még meg is dicsér . . . De a Te színed előtt, Mester, orcapírulás nélkül meg nem állhatok. Pedig szeretlek, hidd el és csodállak; mert lám Tevéled földre szállt a menny.

Ő: Mindezt tudod: akár csak jómagam, akinél egy anyaméhben születik a szüzi Szó s a néma Szeretet. Kebeledben az éppen úgy fog vajúdni az eljövendő századok során; s mire megéri, egy új nemzedék valóra váltja tetteiben is csak úgy, amint én azt megálmodám. Ne légy kicsinyhitű, gyáva, csüggeteg én szerelmetes jó barátom; még a kétséggel szemben is — Remélj!

Én: Kúrie, eleison! Christe, eleison! . . . Uram, Mesterem, Te mindig édes, mindig drága: Tied vagyok, egészen a Tied . . . Oh, áldj meg engemet! — Ne nézd, hogyha Péterrel olykor megtagadlak, avagy Tamással szörnyen kétkedem, a szívem csak a Jánosé, aki ott pihent a Te kebeledben . . .

Angyalok kara: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek!” — Áldott Karácsony-Szerkesztő.

est . . . Boldog Karácsonyest . . .

Adjunk hálát.

(Benjamin Franklin)

Utazásaim közben sok jó emberrel találkoztam, akik a lehető legnagyobb szívességgel fogadtak engemet. Csak az bánt, hogy én ezeknek a szívességét talán soha sem viszonozhatom, mint ahogy az Istennek megszámlálhatatlan kegyelmi ajándékait is soha méltóképpen meg nem köszönhetem. Mégis megpróbálom: hátha valami úton-módon kimutathatnám az én mélyen érzett hálámot jó Istenem és embertársaim iránt.

Én is vendégszerető vagyok mindenkivel szemben; Isten iránti hálám pedig arra indít, hogy alázatos hittel és szeretettel felkaroljam az Ő földi gyermekeinek elárvult ügyét s őket testvér gyanánt öleljem magamhoz. Mert az üres szó, bármily szépen hangzik is, még nem hálaadás.

A Krisztus evangéliumában foglalt szent hit, mint erőforrás, sokat ér a mi földi életünkben. Én ezt híven ápolom a saját lelkemben s másokat abban megerősíteni kedves kötelességemnek tartom. . . . Az istentiszteletra is pontosan eljárók. A világos és meggyőző egyházi beszédet élvezettel hallgatom. De fülemben cseng a krisztusi szózat, hogy ne csak hallgatói legyünk az Ő megváltó Igéjének, hanem egyúttal megtartói is. Mert ha csak hallgatjuk, de nem tartjuk meg, sőt tetteinkben megcáfoljuk a Krisztus tanítását, olyanok vagyunk, mint a fa, amely a reá fordított gondot és ápolást csak cifra galyakkal jutalmazza, de gyümölcsöt nem terem.

P. b.

Karácsonyi hangulat.

Nem tudok aludni, valami várakozó nyugtalanság ébren tart. Felkelek és az ablakhoz lépek, kinézek az éjbe. Havazik, nagy, puha pelyhekben szállingózik a hó. Már is vastag takaróba burkolta be a földet és a tegnap még hidegtől didergő fákat jó meleg bundába öltözte, az ablakpárkányra egy gyönyörű, mesebeli tündérlakot varázsolt. Milyen csendes az éj, csak vékony ezüstcsengők csilingelése hallatszik, a hó zenéje. Fejemet az ablakfához támasztom, úgy figyelek az éjszakában, a hópelyhek szárnyain messziről dal lamfoszlányok jönnek, valahol énekelnek. Odafent az égben mintha kigyúlt volna egy ablak, világosság dereng át a havas levegőn, behunyom a szememet, hogy jobban hallhassak, most kiveszem a dallamot: „Menyből az angyal”, finomam, vékonyan jön a hang, mint egy régi zenélő óra muzsikája. Az angyalok kórusa énekel. Esik a hó, nagy, puha pelyhekben hull, mind vastagabb lesz a takaró, mely a földet betakarja „Békesség a földön jóakarátú embereknek” — az ének rezgő zenéje hozzám ér. Lehetséges volna-e? „Békesség”. A nagy hópelyhek szállingóznak, ezüstcsengők csilingelnek. Nem bírok szabadulni az éj bűvköréből. Valahol megkondul egy harang, kisvártatva felel egy másik, tompán jön a hang a hóváltelt levegőn át — beharangozzák a karácsonyt.

Pándyné Hjelt Aino.

Megtérés.

Karácsonyi elbeszélés

Pista megunt keserőséggel, bosszúsán dobta sarokba súlyos kalapácsát. A fújtató végén izzó szenet vízzel leöntötte s behajította a dűledező kovácsműhely ajtaját. Roskadt lépésekkel s bizonytalan, szorongó keserőséggel tartott a kis ház felé. Bent az édesapja háromlábú széken ülve, egy kosár formáját akarta ráerőszakolni a fehérre hantolt vesszőkre bütykös újjaival. Pista körülnézett s elrúgva útjából egy félig kész kosarat, a terítetlen asztalhoz ült. — Ma is csak kenyeret eszünk retekkel, mint tegnap? Ezt ugyan úgy maga elé mondta, de az öreg felelt rá a vesszőhinárból lassan kibontakozva: Hát ami van. Ha szegény anyád élne, biztosan csinált volna valami melegételt is. De így ki csináljon? — Te sem akarsz még asszonyt hozni a házhoz, pedig kellene, de ahelyett mindennap a korcsmában hagyod a keresetedet. Amikor én ilyen idős voltam, már gyermekeink voltak s tisztességes családi életet éltünk. Neked csak egy istened van: a pálinka. Miért is ad az Isten az embernek ilyen gyermeket? — Na már ismét kezdi a régi nótát. Nem hagy az embernek egy nyugodt percet sem s aztán csodálkozik, ha korcsinázni járok. Hát egye meg a száraz kenyerét, nekem elég volt. Azzal felkelt, kezébe vette saját cifrázatú fokosát s úgy bevágta az ajtót, hogy még a papirosablakszem is kirepedt tőle.

Reggeli kakaskukorékolás hozta haza Pistát a korcsmából. Nagy, széles mozdulatokkal botlott be a még homályos szobába. Fokosával tapogatva ment el ágyáig s ott ruhástól belevetette magát, mint egy egyensúlyát veszített sziklatömb. Nemsokára mély horkolás jelezte, hogy elmerült az álmok széles vizein.

Már lágycsengésű szánok suhantak el az ablak előtt, amikor Pista kidörzsölte szeméből az álmot. Az emberek hangos köszönésekkel siettek el egymás mellett az utcán. Mindenkit a karácsonyszombati hangulat tett élénkebbé. Az öreg már befejezett kosarokról nyirta le a kiálló vesszőszálakat s értelmetlen morgással vette tudomásul fia ébredését. — Siess, hozd rendbe magad, mert a kastélyba hívtak valami munkára. — Azoknak is karácson szombatján jut eszükbe az ilyesmi. Vagy az hiszik, hogy a szegényembernek nincs ünnepe, csak nekik? Pista durcás felelését szinte már megszokásból mondta. De azért gyorsan rendbehozta magát, egy kalapácsot, egy vésőt s egy reszelőt dobott kabátja zsebébe s elindult a kastély felé.

*

A falutól félreeső kastélyban az inas közölte vele, hogy ajtózárat kell megjavítani. Pistát bevezették a fényes szobákba s megmutatták neki a rossz zárat. Láta, hogy nem sok munkája lesz vele, de azért olyan fontoskodva fogott hozzá, mintha nagy dolgot végezne. Mig ő a zárat kalapálta, addig a kastélybeliek a karácsonyfát díszítették ab-

ban a szobában. A gyerekek ki voltak zárva, csak a felnőttek szorgoskodtak körülötte. — Papa ugye ma bemegyünk az éjféli misére? — Hogyne fiam, mindnyájan bemegyünk a két szánon. E beszélgetést a grófkisasszony folytatta apjával. Pista munkaközben önkéntelenül is szétnézett a fényes és jóillatú szobák berendezésén. Minél több ragyogó pompát és gazdagságot fedezett fel maga körül, annál súlyosabb lett tőle a keserősége. Nemsokára kész volt s a gróf szemügyre vévén munkáját, megelégedetten nyújtott át neki egy bankót. Pista megköszönte s elment. A hó csikorogott csizmája alatt, de ő nem fázott, mert a kapott pénzt szorongatta zsebredugott kezében. Ahogy magányosan bandukolt a havas mezőn, a zsebében levő pénzről eszébe jutott a fényes szoba s az a sok pénz, amelyből neki is adtak. Kődös tudatában felmerültek életének éhes napjai, rokkant apjának megjutalmazatlan munkája s mint vak éjszakában a foszfor imbolygó fénye, úgy ötlött agyába a gondolat: Talán most véget lehetne vetni a nyomornak. Egy kiálló fagyos galyban megbollott s ismét visszazökkent álmodozásából a fagyos, hideg világba.

De hosszú volt még az út a faluig, így hát ismét azon vette észre magát, hogy a fényes kastély illatos szobájában bámulja a jólétet s képzelete már olvasta a tekintélyes vasládába zárt aranyakat. Munkaközben azt is szemügyre vette s látta hogy nem sok gondot okozna neki a felnyitása. Képzeletében már hallotta a csengő szánok elindulását s arra gondolt, hogy a kastély üresen marad. Milyen könnyű dolog is lenne... S ha valaki mégis otthon maradna?... Az sem volna útjában. Milyen egyszerű dolog is lenne. Csak egy kis bátorság kell hozzá. Hirtelen rekedt énekhang csapta meg fülét. Kissé összerezsent a nem várt emberi hangtól. Körülnézett s látta, hogy már a falu végéhez ért s a püpos zsidó korcsmájából folyik ki a rekedt férfihang. Egy pillanatra megtorpan. Eszébe jutott beteg apja, aki egyedül van otthon s teste előrefeszült az indulásra. De amint kezét megmozdította, eszébejutott a szerzett pénz s habozás nélkül ment a korcsma felé.

Bent a kondás, meg a juhász próbálták megérteni egymást s lelógó bajúszuk nedves volt a ritkán élvezett nedűtől. Mellettük két zsákban a gazdaktól összegyűjtött karácsonyi kalácsok és lepények egész és törött darabokból összedobálva vártak elkövetkező sorsukra. Pistát észre sem vették nagy boldogságukban. Pista félreült egy szárazabb asztalhoz s egy félliter bort kért magának. Az egymásután felhajtott poharak tartalma kellemes, jóleső melegséget vittek szét ereiben. Csak úgy szokásból felkönyölt az asztalra s maga elé nézett. Átfázott teste, mint kiszáradt szivacs szívta fel a félliter bort s nemsokára másikat kért. Ahogy így látás nélküli nézéssel bámult maga elé, egyszerre csak ott látja a sarokban a gróf vaszekrényét. Izzó feje már előrehajolt, de egy új vendég ajtónyitására hűvös levegő csapta meg arcát s ismét üres lett a homályos szeglet. Fel-

nézett a fekete-poros faliorára s látta, hogy már nemsokára éjfél lesz. Ebben a pillanatban éles csengőhangok ütötték meg fülét. A grófék mentek az éjféli misére. Pista gondoskodás nélkül felugrott helyéről, odadobta bankóját a bóbiskoló püpos korcsmárosnak s a visszakapott pénzt hanyagul zsebreteve, kiment a korcsmából. Az úton még látszott a gróf két csengetyüs szánja, amint párafelhőtől kísérve suhantak el a hideg éjszakába. Erős elhatározással markolta meg fokosát s egy biztató vállrángással a kastély felé tartott. Lábaiban megkemenyedtek az izmok, melle kifeszült s nagyokat fújva haladt előre. Amint gondolataiba merülve haladt előre, hirtelen élesen hallható hang üti meg fülét: Fiam ne tedd! Mintha vigyázó őrtiltó szavát hallotta volna, úgy megtorpant. Bártortalanul körülnézett s csodálkozva hordozta végig tekintetét a csillámló fehér mezőn. — Á, gyáva vagyok! — Ki is lenne itt ily hideg éjszakán? Kissé megborzongott s pár tétova lépés után ismét az előző iramban folytatta útját. Az éjjeli szűk horizont mélyén már felcsillant a bádogtornyos kastély fedele s lábait mégjobban nekifeszítette a fagyos göröngyöknek. Már türelmetlen volt s minden lépésre hangosabban dobogott a szive. Egyszerre ismét az előző hang szólal meg mellette: Fiam ne tedd! Olyan volt ez a hang, mintha a körülötte levő élettelen dolgokba zárt ősigazság kiállította volna fülébe a tiltó szót. A hitelenség és bosszúság vegyes érzelmeivel dobbant bele az éjszakába. Á, gyáva kutya vagyok! Félek még az árnyékomtól is! Nem is érdelek egyebet, csak száraz kenyeret és retket. — Ki az?! — kiállította indulattól remegő hangon s összefogott öklét dühösen gyűrte zsebébe. Éles fájdalom hasított kezébe, kikapta zsebéből s káromkodva nézte, amint bő patakban csurgott kezéből a piros, meleg vér. A zsebében levő reszelő hasította fel kezét. Némi habozás után előráncigálta kormos zsebkendőjét s bekötözte vele a sebet. Amint ment az úton, minden lépésre egy-egy piros csepp hullott a fehér hóra. Néha-néha hátranézett s bosszúsan szorította meg kötését. — Talán nemsokára ilyen vért kell ontanom, ha... — Fiam ne tedd! Mint súlyos kalapácsütések, úgy kongottak e szavak ismét fülébe. Á, azért sem ijedek meg. Már itt is vagyok. A fehér mezőre súlyosodó barna kastély úgy sötétlett az éjszakában, mint egy gonosz lelkiismeret. A már bejárt úton a főajtóhoz közeledett. Óvatosan, halk lépésekkel osont előre, mint egy támadásra kész tigris. Villogó szemével szétkémlelt a gazdasági épületek között s megnyugodva tartott a főbejáratnak — Na végre itt vagyok! Gyorsan zsebébe nyúlt s szerszámait kotorászta elő. Már megzörrent a feszítőszerszám alatt a kilincs, vére, mint felgyújtott láva rohant ereiben s egész lényét a türelmetlenség kinozta. Na mindjárt, mindjárt kész leszek... E pillanatban egy fekete csomó hullt eléje. A váratlan látványtól egyszerre megállt a keze s kutató szemmel nézett a lábához esett fekete darabra. Lehajolt hozzá, felemte s érdeklődéssel nézte meg. Egy megfa-

gyott kis veréb merev testét tartotta kezében. Első pillanatban el akarta dobni. Ennek már mindegy, gondolta. De hirtelen az jutott eszébe, hátha nincs is egészen megfagyva. Arcához szorította s úgy hallgatta pihegését. Öntudatlanul ismét a régi gyermeklelkével nézegette a kis verebet. Révedéséből egy sajátságos hang térítette ismét magához: Ez a te fagyott lelkiismereted! Hirtelen felemelkedett. Ez a hang ugyanaz volt, ami egész útján kísérte őt. Oly tisztán és csalhatatlanul hallotta, hogy most már nem mert kételkedni.

A madarat keblébe zárva kezdte melengetni. Oly erős vágy fogta el, hogy a verebet életrekelthesse, mintha ezzel igazán a lelkiismerete is újjáéledne. Furcsa és eddig teljesen ismeretlen érzések ébredtek benne. Úgy érezte magát, mintha egy láthatatlan, jóságos lény megfogná kezét s egy új világba vezetné át. Azon vette észre magát, hogy az úton van. Visszanézett a kastélyra s eszébe jutott, hogy szerszámaikat otthagya. Valami kínos bizonytalanság ingatta meg álltában, mintha két egyforma erős akarat ütközött volna bele. Lassan, támolygó lépésekkel megindult a falu felé.

Mikor a korcsma elé ért, akkor kondult meg az éjféle misére hívó harang. Mély búgásu, széles szárnyu hangok ömlöttek beléje s úgy érezte, mintha a kismadár megmozdult volna keblében. Úgy tűnt fel neki, mintha gyermekkor óta először hallaná ily tisztán a harangszót, amely pedig azóta annyiszor kondult bele a kis falu szegény életébe. Boldog megadással, sietve ment a templom felé, ahol már búgott az orgona s a hívek egybefolyt éneke tiszta csengéssel szállt fel a csillagok honába. Mikor beért a templomba, a hangok friss csengéssel zengték körül s mint feltárt bányába a nap, úgy ömlött lelkébe a karácsonyi öröm: Mennyből az angyal lejött hozzatok, pásztorok, pásztorok... Ő is térdrehullott a hívek sokaságában s amint átmedvesedő szemével boldogan nézett a jászolban fekvő Jézusra, érezte, hogy keblében meglibbenti szárnyát a dermedt madár.

A templomból hazasietett. Hazafelé menet a kis veréb már élettellejesen rebbent meg meleg helyén. Olthon az öreg kosárfonó fakó arccal, mereven feküdt ágyában. — Hol voltál fiam ilyen sokáig? — Miért nem jöttél hamarabb haza? Itt volt édesanyád. Mondta, hogy valami rosszat akartál csinálni. Engem már vár. Mindjárt megyek utána...

Az öregember csak nézte, nézte a füstös, fekete gerendát s arca mind fehérebbé vált. Lassan fia felé mozdította lesóványodott kezét, egy mélyet sóhajlott s örökre itthagya földi élete nyomortanyáját. Pista megeredt könnyekkel borúlt a feléje nyújtott kézre s sírástól fuldokolva könnyörögte oda távozó apja megbékélt lelkének: Megtértem Atyám...

Tudta, hogy apja meghallja. Észre sem vette hogy a kismadár kiröppent kebléből, pár-szor körülsuhan a falak mentén s aztán hang-

talánül ivelt ki a szakadt papírablakon s szállt szállt a csillagos ég felé.

Szabó István.

Isten és a gyermek.

(E. B. Browning.)

Mondják, az Isten odafenn lakik:
De őt magát nem láthatod,
Szállj bár merészen a csillagokig.

Bányák fenekén hiába kutatod,
Aranyba' sincsen ott a képe;
Pedig mi fény, mind Tőle áradott.

Oly jó az Isten, atyai szemébe'
Ég — s föld csudái rejtve vannak —
Mint titkok-titka szívünk közepébe'.

Mi földöntúli, szent öröm ez annak,
Ki mindenütt az Istent látja,
Lelkén amint e képek átsuhannak!

Emlékeztet az édes jó anyámra,
Amint álmomba' csókkal költöget,
S míg csókja hull a csukott szempillámra:
„Ki volt: találd ki” — kérdez engemet.

Józan Miklós.

A család és az iskola.

A Dávid Ferenc Egylet dec. 4-iki vallásos estélyén felolvasta Buzogány Anna, fõv. tanárnõ a Nõszövetség elnöke.

A Szentírás szerint, amikor Isten a bûnös emberiséget vízözönnel látogatta meg, — a veszedelem elmúltával megjelent a szívárvány; biztató jele az Isten bocsánatának és a jobb jövõnek.

Érezzük mi is az Isten sújtó kezét. Pusztító vész dúlt végig a mi szegény magyar hazánkon, tomboló vihar döntött porba sok-sok nemzeti ideált — és még mindig nem apad az ár, amely elnyeléssel fenyeget mindent, ami szívünknek drága. Szorongó szívvel vizsgáljuk az eget: nem jelenik-e meg rajta mint akkor régen a biztató szívárvány? És ime, a komor vészfelhõk között csakugyan ott van csillogó színekben pompázva, játszói derût hintve maga köré, mosolyt csalva a könnyezõ szembe — az isteni ígéret, a jobb jövõ reménye: a gyermek.

Am nekünk nem elég hálaáldozattal nyugtáznunk az isteni kegyelemnek, az örök szeretetnek ezt a mosolyát; nem elég csak gyönyörködnünk ebben a szín pompás csodában, hanem oda kell hatnunk, hogy ez ne maradjon üres ígéret. Céltudatos, kitartó munkával egész emberré, hitében megingathatatlan, jellemében szilárd, akaratában megbízható magyarrá kell nevelnünk a gyermeket, akit az isteni gondviselés reánk bízott, ha azt akarjuk, hogy be is váltsa a hozzá fûzött reményeket.

Nagy és nehéz probléma a gyermek nevelés, amelyhez három tényezõ van adva: elsõ maga a gyermek az õ Istentõl nyert testi és lelki tehetségével, vele született jó és rosszhajlamaival, máso-

dik a család, az otthon, amelyből az élet útjára indul, végül harmadik az iskola, ahelyezzen életre szükséges útravaló jó részét nyeri. E három tényező együttjárása adja a probléma megfejtését, a nevelés eredményét.

Ne mondja azt senki, a gyermek lelke fehér lap, amelyre a nevelőnek azt lehet írnia, amit akar, — vagy lágy viasz, amelyet tetszés szerint formálhatnak, hiszen akkor ugyanazon család gyermekei mind egyforma jelleműek lennének az egyforma nevelés hatása alatt s ugyanazon iskolából kikerült egyének mind egyirányban fejlődnének, pedig hát a tapasztalás azt mutatja, hogy ez korántsem így. A nevelésnek egyéninek kell lennie, vagyis számolnia azzal, amit a gyermek magával hozott. Ezért, amint jó kertész csak az lehet, aki minden egyes virágát külön-külön ismeri és pontosan tudja, hogy milyen földre, mennyi napra és nedvességre van szüksége úgy a nevelésnek is első alapfeltétele, hogy a gyermeket alaposan ismerjük.

Ki ismeri jobban a gyermeket, mint az édesanya, akinek módjában van őt születésétől fogva megfigyelni? Micsoda öröm az ártatlan kis léleknek minden megnyilatkozása! Milyen örömműnyp a családban az első mosoly, az első lépés, majd később az első szó, az első versecske, az első imádság! S mennyit tehet a nevelés érdekében a szerető édesanya, aki ismeri gyermekének minden gondolatát, mielőtt kimondaná azt, aki úgy olvas annak lelkében, mint a nyitott könyvben. S ahol a szelid anyai szó nem használ, ott fellép az apai szigor s ha kell, erővel is nyesegeti a vad hajtásokat. Feltéve természetesen, hogy a szeretet nem vak bálványozás, amely elfogult s struccpolitikát folytat a gyermek hibáival szemben — e szigorúság pedig nem rideg, mert a gyermeknek a büntetésen keresztül is éreznie kell a szeretetet s azt, hogy az az ő javát célozza és nem akar megtorlás, bosszúállás lenni. A szülőnek módjában van mindez, hiszen tárva előtte az egész kis lélek, hibáival és erényeivel együtt. Ő nemcsak az eredményt, a cselekedetet, de annak indító okait is látja és így sokat megért sokat megbocsát és legkönnyebben megtalálhatja azt a hűrt, amelyet azon az érzékeny kis hangszerezen, a gyermeki lelken, meg kell ütnie, hogy harmónia jöjjön létre, ne pedig fájó diszsonancia.

Így jut el a gyermek addig a korig, amikor az iskola is beleszól a nevelés munkájába. És mi történik most? A gyermek, aki eddig féltve őrzött központja volt egy család érdeklődésének, akihez alkalmazkodott eddig egy egész ház rendje, — most bekerül 30—40, esetleg még több, magához hasonló kis fiú, vagy leány közé egy kis falanszter-társadalomba, ahol egyforma viselkedést várnak mindenkitől, ahol egyformán osztják az igazságot mindenkinek. Mert a legkiválóbb tanító sem képes arra, hogy ennyi gyermeklélekbe egyszerre betekintést nyerjen. Gondoltak e valaha arra a szülők, hogy milyen lelki megrázkódtatással járnak ezek az első iskolai napok még a legjobb gyermekekre is?

Nagyjából három típus fordul elő a kis ujoncok között. Első csoport a kíváncsiaké, akik a nagyobb testvérek, vagy a szülők elbeszélései nyomán már vágnak megismerni az iskolai életet, ehhez járul még némi kis hiúság is: büszkék arra, hogy ők iskolatáskával felszerelve lépdelhetnek az utcán! A második csoportba tartoznak az engedelmes, szelid gyermekek, akik egyáltalában nem kíváncsiak az iskolába, de elmennek és ott szépen viselkednek, mert azt tőlük úgy kívánják. De rendszeren akad egy pár vadóc renitens, akik kézzel-lábbal tiltakoznak az újítás ellen — és ezek a legőszintebbek. Mert kivétel nélkül mindegyiknek nehezére esik az új környezet — és nem is csoda! Itt egészen más normákat állítanak fel jó és rossz viselkedés tekintetében és nagyon sokszor súlyos fegyelmi vétség az, amin otthon a mama és apa jóízűen nevetnek. Nem lehet szabadon ugrálni, szaladgálni, amikor jól esnek, és vissza kell folytatni azt az ezer kíváncsi kérdést, bohó megjegyzést, amire anyuska olyan fáradhatatlanul felelt, amin olyan szívből mulatott vele együtt. És ha minderről megfélemedezik a kis iskolás, akkor jönnek a felhők a derült égen: a büntetés, korholás, mert hiszen fegyelemnek kell lennie! Milyen nehéz ezeket a problémákat megoldani, ha a szülő és a tanító nem működnek harmónikusán együtt!

A legtöbb szülő, amikor gyermekét elküldi az iskolába, meg van nyugodva, hogy az most pár órára el van látva, jó helyen van és felmentve érzi magát erre az időre minden nevelői gondtól. Sőt, különösen, ha csintalan a kis csemete, valósággal fellélekzik, hogy most egy ideig más veződik vele és nem is gondolja meg, mennyivel nehezebb munka ez egy idegennek. Ha azután őt is bel akarják vonni az iskola nevelőmunkájába, méltatlankodik, mintha neki semmi köze sem volna ahhoz, ami az iskolában történik.

No de jól-rosszul eltelnek a elemi iskolai évek, a gyermek megismeri tanítóját s ha az eltalálja a szívéhez szóló hangot, hozzásimul és beleszokik az iskolai életbe. Alig melegegett azonban meg ott, alig kezd gyökereket eresztetni szegény kis gyöngye palánta, már is új földbe ültetik át, újabb zökkenésen kell keresztül mennie, új körrevezetethez, új rendhez szoknia a középiskolában. Itt már nagyobb az ismeret mennyiség, amelyet el kell sajátítania, több önálló munkát várnak tőle, több feladatot rónak rá. Viselet dolgában is fokozottabb igényekkel lépnek fel vele szemben, mert hiszen szomorú iskola volna az, amelyik csak az ismeretek közlésére és visszakérésére szorítkoznék és ne akarna a nevelésben, a jellemfejlesztésben is részt venni épen abban a korban, 10-től 18 évig, amikor a legmaradandóbb benyomásokat szerzi a fiatal lélek, — és ez az iskola munkájának legértékesebb része. Ha valaki a történelmi évszámokkal vagy a fizika és algebra képleteivel nincs egészen tisztában, még lehet egészen derék ember, de ha jelleméből hiányzik az igazmondás, az istenfélelem, a tekintélyek tisztelete, a becsületesség, a hazaszeretet, akkor nincs meg az erkölcsi alap,

amely nélkül a legfényesebb tudás is csak üres aranyfüst, amely csillog, de belső értéke nincs. És az iskola munkájának ez a része az, amely csak akkor lehet igazán sikeres, ha a szülő és tanár vállvetve, kölcsönös megértéssel dolgoznak együtt a szent cél érdekében. Ha a gyermek otthon homlokegyenest, ellenkezőjét látja és tapasztalja annak, amit az iskolában hall, vagy ha otthon lekicsinylik, kifigurázzák a tanár intézkedését, akkor az iskola nevelőmunkája teljesen meddő. A szülőnek még akkor sem szabad a gyermek előtt tanítóját kritizálnia, ha az véleménye szerint helytelenül járt el. Ilyenkor a legcélravezetőbb eljárás, ha a szülő a gyermeke tudta nélkül felkeresi a tanárt és annak rendje módja szerint, persze nem agresszív támogatás alakjában, megtárgyalja vele az ügyet. Tapasztalásom szerint az ilyen megbeszélések rendszeresen célra vezetnek és a gyermek javára szolgálnak, ha a szülő nem elfogult. Viszont a tanár is más világításban látja a dolgokat, ha betekintést nyer a családok életébe. Egészen másképpen bírálja el a jó pedagógus az olyan gyermek munkáját, akiről tudja azt, hogy otthon áldatlan családi viszonyok: torzszalkodás a szülők között, iszákos apa, nagy nyomorúság, vagy betegség hátráltatják kötelessége teljesítésében, vagy azt, hogy házimunkát kell végeznie, kisebb testvéreket gondoznia, vagy, hogy olyanok a lakásviszonyok, annyian vannak összezúfolva szűk helyen, hogy sem dolgozni, sem aludni nem tud kellőképpen — mint azét, aki nyugodalmatlan otthonban, gond nélkül végezheti iskolai feladatait. És hányszor van arra is eset, hogy a tanár, aki órákig látja maga előtt a gyermeket, figyelmes lesz egy s már olyan dologra, amely a szülőnek, aki egész nap el van foglalva, kikerüli a figyelmét. De sajátságos tünet, hogy a szülők még ilyen esetben is csak nehezen lehet rávenni, hogy az iskola tájára jöjjen, amikor sokszor gyermeke életéről vagy egészségéről van szó. A legtöbben csak akkor látják elérkeztenek az időt, hogy az iskola munkája iránt érdeklődjenek, amikor baj van, intő vagy bukás fenyeget. Ekkor aztán kétféle az eljárás. Vagy méltatlankodnak és elfogultsággal, igazságtalansággal, vádolják a tanárt, vagy neki esnek a gyermeknek, megverik, vagy büntetik s ezzel elvadítják, végkép elkedvetlenítik, holott sokszor maga a szülő érdemelne büntetést, aki nem érdeklődött többször és kellő időben az iskola munkája iránt. Világért sem mondom azt, hogy minden szülő ilyen indolens, hála Istennek van nagyon sok megértő és érdeklődő szülő — és nem is mindig az úgynevezett »intelligens« osztályból — akik végtelenül megkönnyítik a tanár munkáját és ezzel együtt gyermekükét is. Azt sem mondom, hogy minden tanár kivétel nélkül hivatása magaslatán áll — de azt állíthatom, hogy a legjobb tanár munkája is csak félmunka a szülők együtt működése és segítsége nélkül.

Maguk a vezető pedagógiai körök is tudatában vannak ennek és ezért honosították meg az iskolában az n. n. »szülői értekezleteket«. Azonban a tapasztalás azt bizonyítja, hogy ezeknek nem sok

gyakorlati értéke van. Mert miből állanak ezek az értekezletek? A tanító testület valamely tagja — több-kevesebb érdeklődő, vagy csak udvariasságból, vagy gyermeke sürgetésére megjelent szülő előtt előadást tart valamely pedagógiai témáról — azután következzenek a hozzászólások, de biz azok rendszeren elmaradnak, vagy nagyon gyéren jelentkeznek, mert a szülők nagyrésze nincs felkészülve, hogy rögtönözve hozzászóljon, meg érthetően tartózkodó is — és eloszlik a gyülekezet úgy, ahogy jött s marad minden a régiben. Ennél sokkal célravezetőbb, ha a tanár a szülőkkel egyenként tárgyal, mert a legegyszerűbb és legszerényebb szülő is ékesszólóvá és bőbeszédűvé válik, ha gyermekéről beszélhet, de csak bizalmasan, négy szem között és nem a nyilvánosság előtt!

A gyermekre is óriási nevelő hatással van, ha tudja, hogy szülői és tanítói érintkeznek egymással, hogy tanítója előtt nem maradnak rejtve otthoni, szülői előtt iskolai viselt dolgai.

Igy lesz az iskola a gyermeknek második otthonává, a szülői ház pedig az életre nevelő iskolává. Így tudunk vállvetve, összhangzatos munkával, erőteljes testben lélekben ép jövőnemzedéket nevelni, hasznos munkáspolgárait az eljövendő nagy Magyarországnak!

Közeledjete az Istenhez és közeledni fog hozzátok.

Álljatok ellene az ördögnek és elfut elöletek.

Jakab lev. 4. 7-8.

Két levél.

I.

Szirák, 1925. nov. 26-án.

Nagytiszteletű Esperes Uram!

Alulírott bátorkodtam az alább felsorolt kérelmemmel Esperes Uramhoz fordulni. Én Erdélyből, Dicsőszentmártonból (Kisküküllőmegyéből) jöttem Szirákra (Nógrádmegye), hol evangélikus és róm. kath. egyházak vannak. Én pedig unitárius vallású vagyok; de 1917. év szeptember 15-én jöttem el Erdélyből, azóta unitárius templomot ezen a tájon nem is láttam, mert Budapest kivételével itt nincsen is talán. Épen ezért nagyon szeretném, ha unitárius egyházunkkal némileg összeköttetésben lehetnék, mert így teljesen elhagyottnak érzem magamat. Minden vallást tisztelek és megbecsülök, de végre mégis, amely vallásban születtem, abban élni és meghalni kívánok.

Ha nagytiszteletű Esperes Uram az egyházunk által egy imakönyvet és egy énekes könyvet kegyeskedne számomra juttatni, nagyon hálás köszönettel volnék Esperes Uram és az Egyház iránt. Mert máshonnan nemigen tudnám mindezeket beszerezni. Ezenkívül, ha valami összekötő lapja Egyházunknak, így azt is szeretném megrendelni. Családos ember vagyok, igaz hogy

feleségem katolikus, de egymás vallásaiban nem teszünk kivételeket, sőt feleségem nagyon szeretné megismerni a mi unitárius vallásunkat, mert ezen a tájon csak a református vallást ismerik, de az unitárius vallást egyáltalán nem. Ezért szeretném az előbbi könyveket megszerezni.

Kérésem ismételve maradok a Nagytiszteletű Esperes Uramnak igaz híve és alázatos tisztelője:

Szabó János

m. kir. pénzügyőri fővigyázó
Szirák (Nógrádmegye).

II.

Budapest, 1925. XI. 28.

Kedves Hitrokon! — Örvendünk, hogy életelt adott magáról. Megértjük helyzetét.

Az egyedülvalóságot, amelyben az ilyen messze kitért szórványokban a mi Erdélyből idezakadt híveink élnek. Méltányoljuk ragaszkodását ősei hitéhez s ezt a magunk részéről istápolni kötelességünknek tartjuk.

Hogy vegyes házások, ez vallási tekintetben sohase zavarja meg Önök között a házi békességet, hiszen mindnyájan egy közös mennyei édes Atyának vagyunk gyermekei s egy a mi Urunk és Mesterünk az Úr Jézus Krisztus.

Közelebbről küldjük címére az „Unitárius Értesítőt”, amely — amint jól sejti — a mi összekötő lapunk. Ezt is mai helyzet hozta létre ezelőtt mintegy négy esztendővel, amikor az erdélyi határ le volt zárva előttünk.

Mihelyt Kolozsvárról megjön az új énekes könyv, azt is küldünk és lehetőleg imakönyvet is.

Kedves családjával együtt szeretettel köszönti

Józan Miklós

esperes, püspöki vikárius.

A kölcsönkért ceruza.

(Az itt következő fejezet Foerster F. V. Krisztus és az emberi élet című könyvéből van fordítva s a mélyebb keresztyén önismeret kifejtését célozza. Az önismeret, a lelkiismeret Foerster pedagógiájának egyik legfőbb problémája, épenúgy, mint az amerikai Channingé.)

Egyszer a vonatban az étkezőkocsi pincéjéért megkérdeztem, hogy nincs-e véletlenül eladnivaló ceruzája. Azt felelte, hogy nincs neki eladásra szánt ceruzája, de a sajátját kölcsönadja nékem, de estére szüksége lesz rá. Megígértem, hogy pontosan visszaadom, de este mikor kiszálltam, zsebemben megtaláltam a kölcsönvett ceruzát. Az expressz robogott az éjszakában, azt sem tudom merre, de volt valaki abban a vonatban, aki az ő bizalmában megcsalatkozott. A vonat talán épen egy hídon haladt át dübörögve és a pincér talán épen rám gondolt, magában szitkozódva. Hozzjárultam két osztály között tátongó mélység kiszélesítéséhez, ahelyett, hogy a bizalmat erősítettem volna pontosan visszaadván a kölcsönvett dolgot. Kínzott annak a tudata, hogy akit megcsaltam, a bizonytalanságba eltűnt. És a jól ismert belső hang ezt mondta nekem: Ugyan miért törőd magad ilyen esekéllyel. A pincér odaadhatta volna a ceruzáját egy társának

is és az is magánál tarthatta volna! De ez a hang nem győzött meg, ellenkezőleg hibásnak éreztem magam, hogy eféle hibás mentségekkel valóságos iskolát csinállok és tisztán láttam, hogy az ilyen hanyagságok esetén tanúsított közömbösség mily biztos jele valami belső pusztulásnak. Azt a ceruzát, amit mi adunk köcsön s amelyre szükségünk van, azt nem feledjük el. A mi úgynevezett feledékenységnünk nem más, mint mások érdekeinek és jogainak teljes megvetése. Nem szoktuk meg hogy a máséra gondoljunk, mi csak a magunk tervével és érdekeivel vagyunk elfoglalva. Gondolataink, mint egy szolgasereg állandóan saját szükségleteink körül forgolódnak. Közülük csak egyet is mily nehezünre esik elküldeni, pusztá és üres udvariasságból, hogy hozzon híreket másokról is.

Érdekes, hogy épen ezek a kis személyes tapasztalatok értetik meg teljes mélységében ezeknek a szavaknak értelmét: »Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.« »Mint tenmagadat«, ezeket a szavakat nem kellene olyan erősen aláhúzni. Mert nagyon jól tudjuk, hogy mily gyengéd gondozásban részesítjük saját személyünket, hogy milyen elővigyázatossággal teszünk valamit és mily érzékenységgel védjük becsületünket és állásunkat. És Jézus tudta, hogy miért szabta elénk a szeretet törvényét, ami olyan egyszerűnek tűnik fel és mégis annyira meghaladja képességeinket, hogy t. i. szenteljük minden gyengéd gondoskodásunkat embertársaink szolgálatára, azaz annak a szolgálatára, akivel útunkban találkozunk és akinek jogai és követeléseit saját vágyainkkal, érdekeinkkel és egyéni büszkeségünkkel ellentétben vannak. Nos tehát ez a keresztyén hitnek szabadságra vivő útja. Az az ember, aki a felsőbb világot keresi és részesülni akar áldásaiban, annak legelőször a magáért való aggodással kell végeznie és a mások boldogságával és életével kell foglalkoznia. Ime ez az anyagi világ nyűgétől való szabadulás kezdete, ez megnyitja a lélek számára a többi szabadulás útját is.

Betlehem csillagját követni, ez elsőben azt jelenti, hogy tudjunk szabadulni a saját személyes érdekeink uralmától és tudjunk gondolni a másokéra. De aki saját személyes érdekeit tartván szem előtt — azt képzelet, hogy az alamizsnaadással megszabadulhat attól a kötelességtől, hogy felhagyjon önzésével és gőgjével, aki azt gondolja, hogy keresztyénnek vallhatja magát, mindamellett, hogy egész héten embertársait gőgösen megítéli és velük nem törődve, őket igazságtalanul és könyörtelenül kezeli, az az ember még csak nem is sejti, mi a keresztyén tannak értelme. Mertha vannak olyan fogalmak, amelyeket csak értelmes ember érthet meg, vannak olyan fogalmak is, amelyek csak azok számára válnak érthetőkké, akik megtanultak lemondani önmagukról. Ebbe a csoportba tartoznak a vallásos fogalmak is. Aki fel akar emelkedni ebből a világból a másikba, annak először is meg kell tanulnia az „én-től a „te“-hez való fordulást; más mód arra nincsen. És nem a nagy áldozatok, amelyeket sokszor önmagunk iránt való titkos csodálattal és saját kicsinységünk elpalástolására hozunk, nem azok az

elhatározók itten; hanem inkább a legegyszerűbb személyes nevelés és a legalázatosabb javulás és megtérés a kölcsönceruzák és más apró dolgok világában.

Ez fogja megtörni bennünk azt a határtalan naivitást, hogy csak önmagunkat szolgáljuk és azt a mélyen gyökerező nemtörődömséget, amellyel mások jóléte, egészsége, mások szükségai és jogai iránt viseltetünk.

Országos Gyűjtés.

(II. közlemény).

Hálás köszönettel folytatjuk a további adományok nyugtázását a beérkezés sorrendjében; kérve együtt l azokat a kedves atyánkfiait, akik gyűjtőiveikkel még nem számoltak el, hogy azokat akár üresen is f. évi december 31-ig okvetlenül küldjék be a lelkeszi hivatalba.

36. Hoffer Ferencné (Budapest)	50.000
37. dr. Tomcsányi Kálmán (Budapest)	20.000
38. Gregorik Jánosné (Alsógöd)	220.000
39. Szf. Kávémérők Ipartársulata	25.000
40. Csegezy Tibor (Rákosliget)	55.000
41. Csegezy Pál	5.000
42. Zoltán Emil (Budapest)	100.000
43. Baltigh Jenőné (Monor)	150.000
44. Zoltán Emil (Budapest)	100.000
45. Borbély Albert	835.642
46. dr. Bereczky Sándor (Budapest)	636.000
47. dr. Győry Lóránd	400.000
48. Unitárius egyházközség (Dévaványa)	176.000
49. Márton Jenő (Budapest)	135.000
50. Jukl Károlyné	123.550
51. Elekes Mihály (Rákospalota)	116.000
52. Csiki András (Alag)	723.000
53. dr. Tóth György (Budapest)	200.000
54. Jahl Nándorné	100.000
55. Gyarmati Gergely (Pétszentlőrinc)	100.800
56. Kovács Miklós (Dombóvár)	347.000
57. M. kir. Tisztikar (Kőszeg)	350.000
58. Havas Jenő (Budapest)	1.000.000
59. Haftl Gyula (Kisbér)	340.000
60. Gruer István (Rákospalota)	111.500
61. Klein Géza (Budapest)	500.000
62. Orbók Ferenc	50.000
63. Ligeti Sándor	205.000
64. Kovács Gábor	730.000
65. Báró Petrichevich Horváth Emil (Budapest)	200.000
66. Nádai Fülöp (Gyula)	10.000
67. Havas Géza (Budapest)	100.000
68. Papp Mihály	100.000
69. Deák Miklós	79.000
70. Imreh József (Alsódabas)	1.835.000
71. Schneider Ilona (Urkut Ajka)	1.000.000

I. és II. közlemény együtt: 18.101.256

Ez az összeg egyezik a Postatakarékpénztár 51. számlakivonatával. Teljes tisztelettel

az Egyházközség Gondnoksága.

HIREK.

Telefonszámunk: Lipót 174—24.

Békesség, áldást Karácsony napjaira minden olvasónak. Békességet, áldást minden kis hajléknak, hova lapunk belép. Békességet, áldást ennek az országnak, szomorú hazánknak — békeséget, áldást az egész világnak — adjon a jó Isten karácsony napjára. Szülessék meg végre ezen az ünnepen nálunk is a »Béke«. A rossz esztendőknél legyen egyszer vége s köszöntsön be hozzáunk egy szebb jövődönél boldogabb újéve.

Istentiszteletek a fővárosban és környékén. Minden vasárnap d. e. 11 órakor az V. Koháry-u. templomban. Minden hó második vasárnapján d. u. 4—5 a VIII. Csobáncz utcai elemi iskolában Minden hó utolsó vasárnapján d. u. 4—5-ig. Rákospalotán a Kossuth-utcai ref. templomban. („A” villamoskocsi végállomása). Kivételt képez a legközelebbi dec. 27-én tartandó Istentisztelet. Minthogy ekkor úrvacsorát oszt Rákospalotán Józán Miklós vikárius, és dr. Csiki Gábor missziói lelkész, a dec. 27-iki Istentisztelet ezért délelőtt 11 órakor lesz a Kossuth-utcai ref. templomban. Tehát újpestiek és rákospalotaiak dec. 27-én, vasárnap d. e. 11 órakor ott vehetnek úrvacsorát Rákospalotán.

Karácsony ünnepén mind a két napon osztunk úrvacsorát. az V. Koháry-utcai templomban I. napján predikál: Józán Miklós püspöki vikárius, úrvacsorát oszt: dr. Csiki Gábor missziói lelkész II. napján predikál: dr. Csiki Gábor missziói lelkész, úrvacsorát oszt: Biró Lajos. Ünnep harmadiknapján dec. 27-én d. e. 11 órakor predikál: Jancsi László.

Ó-esztendő utolsó napján, dec. 31-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor imádkozik és órációt tart Józán vikárius.

Újév első napján (pénteken) d. e. 11 órakor Istentisztelet. Predikál: Biró Lajos.

Gyermekeink karácsonyfa ünnepe folyó hó 22-én (kedden) d. u. 4 órakor kezdődik (Tehát előbb kell megjelenni s nem a megkezdés után). Ismét a IV. ker. Sütő-utca 1 szám alatti iskola II. emeleti díszteremben (Deák-tér mellett). Ének, üdvözlés, élkép s egy kis színjáték az ünnepély programja. Aki még iskolába nem járó gyermeket is el tudja hozni, hozza el azt is. *Az unitárius Nőszövetség, amely az ünnepély anyagi részét készíti elő, megegyezően felkér minden unitárius családot arra, hogy használt, elkopott játékot, ruhát, cipőt, vagy aki teheti süteményt hozzon illetőleg küldjön a gyermekünnep céljára a lelkeszi hivatalba.*

Adventi Istentiszteleteink minden vasárnap d. u. 5 órakor tartatnak az V. Koháry utcai templomban. A templom fűtve van.

Budapesti Dávid Ferenc Egyletünk januári vallásos estélye január 8-án pénteken este 6 órakor lesz a Koháry-utcai templomban. Ezen Gál Miklós nyug. lelkész, — aki régen a budapesti eklézsiának is lelkésze volt — bibliai tárgyról olvas fel. A műsor többi pontjai: zenei számok.

Rendőreink evangelizálása november havában megkezdődött, körülbelül 20 unitárius rendőr és rendőrségi hivatalnok részeseül ilyenkor biblia-magyarázatban. December 17-én (csütörtökön) este 6 órakor úrvacsorát vesznek rendőreink. A Isten-tiszteletet és az úrvacsora kiosztását Józán Miklós vikárius végzi.

Az Angol társalgás január hóban az első péntek helyét — minthogy az épen újév első napja — a második pénteken, január 8-án 5—6-ig lesz.

A Protestáns Nőszövetség december 17-én tartja idei közgyűlését az evangélikus iskolák dísztermében d. u. fél 5 órakor. Imát a közgyűlésen dr. Csiki Gábor missziói lelkész mond.

A Luther Társaság f. hó 15-én tartja Széchenyi-ünnepét az evang. iskolák dísztermében. Egyházunkat Józán Miklós vikárius és Dimény Mózes gondnok fogják képviselni.

December 4-én meleg érdeklődés mellett folyt le a Dávid Ferenc Egylet vallásos estélye. Buzogány Anna főv. tanárnő a család és az iskola kapcsolatáról, a szülőnek, nevelőknek és tanítóknak a gyermek nevelésében való harmónikus együtt működéséről tartott minden szülőnek megszívlelni való felolvasást. Halmágyi Anna művésznő élvezetes énekszámát és Baloghné Molnár Mária szavaló művésznő saját versei amelyekkel újra meghódította a szíveket, tették teljessé az estély hangulatát. Utána baráti és családi vacsora volt az V. Alkotmány-u. 31. szám alatti Magyar Világ étterem teli-kertjében. Minden egyleti felolvasás után megtartjuk ezt a vacsorát. Legközelebb január 8-án, a Dávid Ferenc Egylet felolvasó estélye után.

Kebli Tanácsunk dec. 6-án a jövő évi költségvetést tárgyalta le. Sok a kiadás. Bevétele van szükségünk. Ezért kérjük hűveinket, akik még a folyó évi adóval hátrálékban vannak a megküldött csekklap útján sziveskedjenek mielőbb beküldeni,

A limanovai hősök emlékünnepe, dec. 13-án megemlékeztünk templomunkban a háború nagynevű hő katonáiról.

Tudományos Akadémiánk a napokban ülte meg alapításának 100 éves évfordulóját. A nagyszerű munkateljesítményért mi is hálát adunk a mi Istenünknek s kérjük őt, hogy adjon erőt e szomorú ország tudósainak és íróinak, hogy a nyomorúságban is készen álljanak az égi Tudomány szolgálatára.

A kolozsvári kollégium „Patronage” Egyesületébe évi tagdíjul fizetett 500.000 K-t (ötszázezer) dr. Kelety Géza főkapitányhelyettes, aki a régi unitárius kollégium tanulója volt. Sok meleg érzés és boldog emlék fűzi még ma is a mi kollégiumunkhoz, amely iránt így kívánta leróni legalább részben hálás szeretetét.

Dr. Gál Kelemen, a kolozsvári kollégium igazgatója, aki 25 éven át hordozta az iskola-igazgatás terhes misszióját, az idén megvált igazgatói állásától. Sok nehéz esztendő súlyosította gondterhes munkáját. Az ország életében beállott

változások az iskola életére sem maradtak hatás nélkül. Ezek között a nehéz viszonyok között is megállotta helyét, erősen, biztosan, mint az oszlop, amelyre a legnagyobb terhet bátran lehet bízni. Utóda dr. Borbély István tanár lett, aki sok reménységgel néz a jövőendő munkájára.

Báró Petrichevich Horváth Kálmán főgondnok helyére az ő ajánlatára a főtanács *Szentiványi József* iskolai felügyelő-gondnokot választotta meg főgondnoknak. Egyéni kiválóságai a biztosíték arra, hogy méltó utóda lesz a nagynevű Horváth Kálmán bárónak. Isten segítse!

Krisztus zörgetése címen tartott előadást *Hegedüs Loránt* a ref. teológián december 5-én. Az előadásban rámutatott arra, hogy a beteg emberiség meggyógyítására Jézus személyiségének gyógyító ereje szükséges. A jézusi szeretetre van szüksége a világnak, hogy minél előbb felépüljön betegségéből. Az előadást nagy közönség hallgatta végig lelki épüléssel.

Állást keres egy unitárius leány. Kereskedelmi érettségije van. Tud gépírást, francia és német levelezést és gyorsírást. Ertesítendő: Boér Jenő dr. IX., Ráday-urca 49. III. em. 22.

Barabás Dénes

karányonfalvi birtokos, oklándi nyug. jegyző régi egyházi tanácsos — késő öregségben — november hó végén meghalt. Egyházunk egy régi hűséges emberét Barabás Áron budapesti hívünk édes atyját gyászolja a megboldogultban. Igaz részvétünk a gyászolóknak.

Dániel Miklós

Dánielné Lengyel Laura férje, birtokbecslő, a kolozsvári unitárius kollégium volt tanulója szombaton hajnalban váratlanul meghalt. Egy rokon-szenves, melegsívű ember távozott vele közülünk — az égi hazába. Érezni fogja szívünk, hogy veszteségünk ő s vesztesége annak a lelki világnak, melynek neve: Szeretet. Őszinte szívvel osztozunk az ittmaradtak fájdalomban.

Prof. Roessing

leydeni egyetemi tanár, 39 éves korában nemrégiben elhunyt. Tudományos működésével hazája határain túl is nagybecsült nevet vivott ki magának. A vallásbölcseiseiben a modern theologiai iskola egyik főképviseleje volt, de mint Krisztus jó vitéze ezt a tudományos meggyőződést egy gazdag gyakorlati vallásos életre váltotta fel — az egyházi életben. Különösen az ifjúság szervezésével foglalkozott sokat s lehet mondani, hogy a szabadelvű (unitárius) ifjúsági mozgalomnak egész Európában éltető lelke volt. Ki lép nyomába. Isten tudja! A nemes munkás és jóbarát sirjára mi is odahelyezzük elismerésünk koszorúját.

Czakó Ambró, György János, Simonides Lajos és Zoványi Jenő volt lelkészek, illetve theol. tanárok érdekes előadássorozatot tartottak, illetve tartanak a Magántisztviselők Országos Szövetségében a modern vallásos gondolatról. Az elismerésre valló munka a több világosság és a tisztább kereszténység szolgálatában áll s már eddig is nagy érdeklődést támasztott a fővárosi sajtóban, amely hol elismeréssel, hol gáncsoskodással ír erről a ritka vállalkozásról. *In magnis et voluisse sat' est!*

Felelős kiadó: BIRÓ LAJOS.

BIRTALAN LAJOS

kárpitos és diszitő

BUDAPEST, VII., AKÁCZFA-UTCA 58.

Elvállal angol bőr-, szalon- és függönydiszítések továbbá szabadon álló ottomán ebédlő-diványok, rugganyos ágybetétek, matracok, ablakrolók készítését és autók párnázását a legjutányosabb áron. Vidékiek soronkívül pontosan kiszolgáltatnak. Szőnyegek, függönyök megóvását és molytalanítását vállalom.

IFJ. INCZEFFY DÉNES

O. F. B. által engedélyezett

ingatlanforgalmi irodája

Budapest, Vilmos Császár-ut 60. I. em 2.

TELEFON: 202-41.

Földbirtokok, birtokbérletek, házak, malmok és mindenféle ingatlanok adás-vétele, üzlet-, lakásközvetítés, pénzkölcsön, társulások finanszírozások lebonyolítása. Hirdetési vállalat.

A Népies Irodalmi Társaság

erdélyi vonatkozású néprajzi, irodalmi és történelmi kiadványai megrendelhetők:

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 55. sz.

Két-, három- és négynyüstös
székely házi szőttes

asztalkendők, törülközők, konyharuhák
stb. megrendelhetők:

Deák Miklós

hitrokonunknál

Lakása: II. KER., TÖLGYFA-UTCA 14

Nyomatott Bognár sajtóipari üzemébe, Ujpest, Lőrinc-utca 65. Felelős nyomdavezető: Neszt Kálmán.

Kádakat

Puttonyokat

Boredényeket

Mezőgazdasági
szerszámokat

Tragac-okat

Kocsirészeket

készítünk

Budapest, V., Kálmán-u. 21. Telefon: 5-34

BERDE LAJOS

cipészüzlete

Budapest. II. Batthyány-utca 48. szám.

Férfi- és női cipőt mérték után készítik. Javítást is vállalok. Mérsékelt árak. Hó és sárcipők szakzerű javítását vállalom.

Templomharangokat

és összhangzó harangzatokat a legfinomabb harangfémötvözetből, tiszta csengésű, előre megállapított szavatolt új hangokkal

tíz évi jótállás mellett

harangszerelvényeket forgatható vas koronával, harangállványokat hengerelt vasból, szabadonálló, valamint fekvő elrendezéssel gyárt

Walser Ferenc

**tüzoltási szerek és
szivattyúk gyára,
harang és fémöntőde**

Budapest, IV., Lomb-utca 34-35.

Villamos megálló: Váci-ut, Láng gépgyár.

Telefon: 95-50.

Prém János szabómester

hitrokonoknak a napi árnál olcsóbban vállal bármiféle ruhavarrást, fordítást, tisztítást stb.

Lakása: Budapest, VIII., Vig-utca 33. sz.